

NAPREJ

Glasilno jugoslovanske socialno demokratične stranke

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 30.—, za pol leta K 15.—, za četrt leta K 7,50, za mesec K 2,50. Za Nemčijo celo leto K 33,60, za ostalo tujino in Ameriko K 42.—. Posamezne številke po 10 v.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglasi in poslano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Štev. 114.

V Ljubljani, torek dne 27. novembra 1917.

Leto I.

Mirovni shodi

v nedeljo, dne 2. decembra 1917.

se bodo vršili v naslednjih krajih:

Ljubljana	Jesenice
ob 10. uri dopoldne v Mestnem domu. Poroča sodrug Anton Kristan.	ob 10. uri dopoldne pri Jelenu. Poroča sodrug Kopač.
Borovnica	Trbovlje
ob 2. uri popoldne v gostilni pri postaji. Poroča sodrug Zorč.	ob 4. uri dopoldne v Delavskem domu. Poroča s. Sitter.
Hrastnik	Tržič
ob 3. uri popoldne v Zadrugi gostilni. Poroča sodrug Malovrh.	ob 3. uri popoldne pri Peljarju. Poroča sodrug Petejan.
Idrija	Zagorje ob Savi
ob 10. uri dopoldne. Poroča sodrug Stravs.	ob 2. popoldne v dvorani g. Mihečiča. Poroča sodrug Čobal.

V dnu srca smo prepričani vsi o potrebi miru. To svoje prepričanje moramo dne 2. decembra dokumentirati z največjo udeležbo na shodih. Delo za mir pa ne sme biti končano s temi shodi, marveč nadaljevati ga hočemo do končnega uspeha!

Češki socialni demokratje in narodni socialci.

»Pravo Lidu« objavlja naslednjo izjavo: Deželna eksekutiva češko slovenske socialno demokr. stranke je objavila poročila, ki naznajo, da se je češkoslov. socialno demokratična stranka z narodno socialno stranko združila v eno stranko, vzela v pretres ter soglasno sklenila naslednjo izjavo:

Deželna eksekutiva pozdravlja misel združenja češkega delavstva v enem samem taboru ter pričakuje od takega združenja učinkovit boj za gospodarske in socialne zahteve delavstva ter ugoden uspeh za demokratizacijo vsega javnega življenja. Zdi se ji pa najnujno potrebno, opozoriti na to, da ti veliki misli ne more služiti samo mehanično združenje obeh elementov v eno samo politično obliko, marveč da je resnična spojitev obeh strank možna le na podlagi daljšega lojalnega, na sorodnih programatičnih načelih utemeljenega skupnega delovanja.

Združenje vsega češkega delavstva v eno samo stranko bi moglo le tedaj ugodno vplivati, če bi bili dani pogoji za trajno spojitve. Združenje, ki bi po kratkih medenih tednih zo pet razpadlo, bi povzročilo tako težke boje in popolno odtujenje posameznih delov delavstva da bi delavstvo ravno v najresnejši dobi socialnih prevratov pri rešitvi življenjskih problemov delavstva kot resen faktor za dolgo časa bilo potisnjeno na stran.

Skupno postopanje v političnih vprašanjih in bojih se zaenkrat da doseči tudi brez mehaničnega združenja obeh strank z vzajemno podporo in z istosmernim delovanjem, ki se naslanja na točno označen socialističen program na podlagi razrednega boja in mednarodne združitve z delavstvom drugih narodov. In tako bi se z istosmernim delom v narodu pripravili med delavstvom in delavnicah, tovarnah, pisarnah in na deželi predpogoji, ki bi zgladili pot za ustanovitev ene same socialistične delavske stranke v vseh pokrajinah češkoslovanskih dežel.

Prenagleno zlimanje obeh strank bi moglo povzročiti ravno nasprotje nameravanega cilja; namesto ene enotne delavske stranke bi nastale tri ali še več delavskih strank in namesto združitve bi imeli še večjo razcepjenost med delavstvom. Zaradi tega svarimo v interesu velike ideje pred takim postopanjem.

Življenje v Petrogradu.

Dunajski »Arbeiter-Zeitung« poroča njen stockholmski poročevalec o življenju v Petrogradu sledeče:

V Petrogradu vzdržuje vojaštvo red. Lepaki naznajo telefonske številke komisariatov, ki jih je treba poklicati, če nastopijo nemiri. Za nemire je določena visoka kazen. Časopisje priobčuje dekrete, ki dokazujejo skrb vlade za gospodarsko življenje. Odrejen je trimesečni moratorij. Najemniki stanovanj uživajo šestmesečno podporo za prehrano. Ustanovile so se organizacije najemnikov z nalogo, da izsledijo tiste, ki kopičijo in skrivajo živila. Vsak dan objavlja vlada v časopisju odkritorsko poročilo o stanju zaloz živil. 13. novembra je bilo v Petrogradu 140.000 pudov živil, ki zadoščajo za štiri in pol dneve. Dekret o osemurnem delavniku dovoljuje za povišanje produkcije nadurno delo, ki ga morajo izvesti tovarniški komiteji sporazumno s podjetniki. Če nastane spor, razsodijo razsodišča.

O nasilstvih, ki so se izvršila v prvih bojnih dneh proti učencem kadetnih šol, je dokazala neodvisna anketa, katero je izvršilo šest ameriških žurnalistov, da so izvršili nasilstva ti učenci sami.

Politični položaj je še nerazjasnjen. Mednarodni menjševiki nadaljujejo svoje delo, da ustvarijo enakovrstno socialistično ministristvo. Tudi osrednji odbor menjševikov naznanja v svojem glasilu »Rabočaja Gazeta«, da se pogajanja nadaljujejo. Toda ista številka prinaša polno ostrih napadov proti boljševikom.

»Rabočaja Gazeta« prinaša tudi brzojavko šefkomisarja glavnega stana, Kerekrestova, o bitki med armado, ki je odšla s fronte, da podpira prejšnjo vlado in med četami, ki so jih poslali boljševiski nasproti armadi. Bitka je bila pri Vinici v bližini Moskve. Boljševiski so bili poraženi. Vlada je odklonila predlog mednarodnih menjševikov za tridnevno premirje, ker bi to premirje omogočilo, da pridejo ojačenja za ogroževalce Petrograda.

Politični pregled.

Politično žonglerstvo, ali kaj. V Slovonski ljudski stranki imajo sedaj že tri stranke. Dr. Šusteršič je osnoval, ko je razpustil staro Slovansko ljudsko stranko, takoj kmetiško stranko (načelnik župan Belec). V škofiji jim to ni bilo všeč, pa so zagrozili, da obnovijo staro stranko. Ko je to opazil deželni glavar, je ustanovil še Slovansko ljudsko stranko za mesta in industrijalne kraje (načelnik Ivan Kregar). Pa tudi v škofiji so izvolili izvrševalni odbor stare Slovenske ljudske stranke (načelnik prelat Andrej Kalan). Razlika med obeh strujama je malenkostna: dr. Šusteršič hoče voditi dve stranki, da uveljavijo svoje absolutistične namene in podpira sedanji vladni sistem. V škofiji pa hočejo imeti absolutno duhovniško vodstvo v iste politične namene. Vsekakor pa razkrojvalni proces še ni dovršen. Škof Jeglič je skušal pogovoriti dra. Šusteršiča, očital mu je absolutizem, da seje z njim razdor in sovraštvo med prebivalstvom in škoduje s tem katoliški cerkvi, zabrusil mu je celo indirektno, da opravlja satanovo delo. Duhovnikom pa je prepovedal udeleževati se vseh priredob, ki merijo na razkol v stranki. Vse to deželnega glavarja ni ostrašilo, ker ima moralno oporo v krogih, ki so proti jugoslovanski deklaraciji. V političnem razvoju S. L. S. nastaja sedaj osebni boj med deželnim glavarjem in ljubljanskim škofom in vprašanje je, ali zmaga škof Jeglič ali deželni glavar dr. Šusteršič. Za nas to ni velikega pomena: bodi posvetni in absolutistični glavar voditelj ali pa cerkveni dostojanstvenik; zakaj oba sta stroga pripadnika kapitalističnih strank in nasprotnika demokratizacije javnega življenja. Izključeno pa tudi ni, da se klerikalne stranke zopet združijo, zakaj škof Jeglič sam pravi, da so povzročila razkolu le taktična vprašanja. Torej ne program, marveč le zunanja oblika je povzročila spor. Program pa ostane: proti demokraciji, proti delavstvu. In z deklaracijsko politiko ni prav nič drugače. Šusteršič je tej politiki naravnost nasproten, škof Jeglič pa pravi, da je deklaracija vprašanje taktike. Tudi tukaj torej ni bistvene razlike, in ne bomo se čudili, če vse te nove stranke prične nekoga dne kooperirati kot bratske stranke v obliki federalizma, ki ga deželni glavar zagovarja že dalje časa in je hotel razcepiti stranko in ustanoviti razne gospodarske zavode zaradi tega, da si zagigura več zaslonbe, ker postaja v stranki osebno vedno bolj neprikljubljen. V bistvu torej od vseh teh dogodkov ne moremo mnogo pričakovati. Edini uspeh, ki bi ga pozdravili, bi bil ta, če ljudstvo, zlasti pa delavstvo, spozna po teh dogodkih, kako malo ljudska je politika meščanskih strank sploh.

Še tretja Slovanska ljudska stranka. Včerajšnji »Slovenec« poroča, da so nezadovoljni pristaši S. L. S. zopet konstituirali staro Slovansko ljudsko stranko. Nje načelnik je prelat Andrej Kalan.

Slovanska ljudska stranka se ne razdružuje. Z ozirom na sklop izvrševalnega odbora, naj se S. L. S. razdruži, izjavlja »Slovenec«: »Ker stranke morajo služiti načelom in ne osebam, zato se stranke ne razdružijo, kadar načelnik ali izvrševalni odbor stranke odstopita. S. L. S. zato živi naprej, samo dobila bo novo načelstvo in nov izvrševalni odbor, ki v kratkem po dogovoru s somišljeniki izbere načelstvo in izvrševalni odbor.«

V proračunskem odseku je povedal poslanec Steinwender o gospodarstvu avstrijske vlade sledeče zanimive stvari: Od leta 1910. dalje je plačevala država vsako leto, izvemši eno leto, pet odstotne obresti za celotno tovarno, ki je last banke »Union«. Pospeševanje industrije na ta način je kaj čudno in se razlaga le tako s prav čudnimi zvezami. Izdatek 60.000 kron za albanske mladeniče na Dunaju — ta izdatek je spravila vlada pod naslov »Pospeševanje izvoza« — pravi primerno odgovarjanje dejstvu, da je zgradila centrala za kovine na svoje stroške v Albaniji mošejo, in dejstvu, da se ustanavljajo v Albaniji italijanske šole. Steinwender predlaga, naj se odtegne Donavski parobrodni družbi državno subvencijo, če bo ta družba še naprej zviševala tarife. Končno

protestira proti nakupu tovarne za izdelovanje celuloze v Beljaku in Halleinu, ker hoče kupiti te tovarne neka banka. Predlaga primeren predlog.

Pritožbe o postopanju z moštvom. Brambni odsek je razpravljal o predlogu sodruha Severja, naj se ustanovi odsek 27 članov, ki naj preišče vse pritožbe o postopanju z moštvom, o menaži, odmeri pristojbin in izplačevanju pristojbin. Sodrug Leutner izjavlja, da je v lastnem interesu vojaške uprave, če sprejme ta predlog. Ko pride mir, se povrne na milijone oseb iz streliških jarkov v meščansko življenje; razprave o dogodkih, na kakršne meri Severjev predlog, bi postala manj ostre, če se vpostavi že sedaj komisija za preiskavo. Ostrost takih razprav se ne omili s tem, da se pokazuje na velikanske uspehe naših čet, ker prevladuje mnenje, da imajo čete pač velik delež pri vojaških uspehih. Minister za deželno brambo izjavlja, da je pripravljen odgovarjati na vse pritožbe, toda »preiskava« v zmislu predloga je nezdržljiva z duhom odgovornosti ministrov. Minister ostro zavrača kritiko, izrečeno nad armadnim vodstvom.

Naše prehodno gospodarstvo. V proračunskem odseku državnega zbora se je oglašil k besedi trgovski minister baron Wieser, ki je orisal glavne naloge generalnega komisarijata za vojno in prehodno gospodarstvo. Trgovinsko ministristvo bo nastopalo z vsemi močmi zlasti za obrtniški stan. Priznava, da se glede znižanja cen ni storilo vse in da vladne odredbe tudi ne morejo vsega paralizirati. Uprava mora gledati predvsem na to, da nastopa proti najhujšim zlorabam. Kar se tiče velikih materialnih zaloz vojne uprave in begunskih taborišč, ki bi zamogle postati dostopne za oskrbovanje splošnosti, je minister izjavil, da je dbil tozadevno od vojnega ministristva jako ugodna zagotovila. Na drugi strani pa tvori materialne zaloge jako dragoceno rezervo za dobo po sklepu miru, ko bo primanjlovalo materialja. Minister se je pečal nato z izgradnjo naših pristanišč in je opozarjal na težkoče, ki obstojajo ob danih razmerah. Ako bodo dani predpogoji za vzpostavitev naših pristanišč, potem se bo nudila za to možnost potom izrednega kredita. Ena najvažnejših nalog trgovinskega ministristva po mirovnem sklepu bo, da zaceli rane, ki so bile prizadejane Trstu. Minister se je bavil nato z lajdiškimi izgubami mornarice, ki da niso zelo velike, naker je razpravljal o prodajah ladij tokom vojne. Opozarjal je na ugodnosti, ki so nastale s prodajo ladij za zboljšanje naše valute in naznanil, da bodo parobrodne družbe tudi primorane, da s prodajo ladij dosežene zneske porabijo tudi za zboljšanje položaja nastavljenec. Ker je velik del za novo gradnjo ladij potrebnih materialij na razpolago v tuzemstvu, smo tozadevno znatno na boljšem, kakor manskterka vojvojučih se inozemskih držav. Govornik je razpravljaj nato o vprašanju navtičnega pouka, o važnosti plobove po Donavi in o ustanovitvi trgovskih visokih šol. Saniranje vojni škod na gospodarskem polju bo mogoče v prvi vrsti s povzdigo našega eksporta, pri čemer bo odprto privatnemu podjetnemu duhu zelo široko polje.

Nemške aspiracije na Trst. »Narodni Listy« pišejo o tem: Dogodki na italijanskem bojišču povzročujejo, da se obračajo pogledi avstrijskih Nemcev zopet bolj pri Trstu, o katerem je dejal Bismarck, da mora segati ost nemške sablje do Trsta in o katerem je šele pred kratkim razglasil prerok Vsenemcev, veliki admiral Tirpitz, da je Trst vprašanje Nemčije. Po daljšem molku o Trstu so se sedaj oglašili zopet avstrijski Nemci. Poslanec Hoffmann von Wellenhof piše v reviji »Deutsche Kultur in der Welt«, naj se kar enostavno germanizira vse ozemlje od Štajerske do Trsta. Poslanec Dobernig je bolj previden in se skriva za naziranja poslanca Escherja in bivšega primorskega namestnika Goesserja, ki zahteva brezobzirno, da se kolonizira Trst in Primorje z Nemci iz Avstrije, Nemčije in Švice. Dobernig citira ta naziranja in pristavlja, da zahtevajo interesi avstrijske države tako kolonizacijo. Navada avstrijskih Nemcev je namreč, da se skrivajo za interese avstrijske države, kadar zahtevajo kaj zase.

Protest srbskih socialnih demokratov. »Arbeiter-Zeitung« poroča iz Stockholma: Srbski sodrug Kazlerović objavlja oster protest proti kritiki, ki so jo izrekli bolgarski ozki nad spomenico srbskih socialistov. Zlasti nastopa proti Sakasovu, katerega imenuje pomotnika bolgarske imperialistične vladne politike. Kazlerović kritizira tudi ruski mirovni program in pravi, da je mirovni program holandsko-skandinavskega odbora boljši. Ruski program je pristranski, ker meša načelo predvojnega stanja z načelom v samoodločevanju narodov in daje prednost velesilam pred malimi narodi.

Amerika proti zaveznikom Nemčije. Kakor smo že poročali, namerava Wilson v kongresu izposlovati vojno napoved Amerike vsem zaveznikom Nemčije. Kot vzrok vojne napovedi proti Avstro-Ogrski se navaja, da se je Avstro-Ogrska udeležila zarot v Združenih državah in da potaplja v Sredozemskem morju ladje brez razlike narodnosti. Vojna napoved da je potrebna tudi z ozirom na enot-

nost vojevanja entente; Amerika mora razrušiti razmerje z vsemi zavezniki Nemčije. Kongres bo Wilsonovemu nasvetu skoraj gotovo pritrtil.

Švica kot mirovni posredovalec. V časopisu objavlja nek član švicarskega zveznega sveta z ozirom na naraščajoče vojno ogroženje Švice predlog, naj bi celokupno švicarsko ljudstvo nastopilo pred Evropo z veličastno mirovno manifestacijo. Švicarsko tiskovno društvo naj bi na posebnem shodu sklenilo enotno veliko mirovno propagando. Po vseh mestih in na deželi naj se ob istem času prirede mirovne demonstracije, ki naj prisilijo zvezni svet, da stopi pred vojujoče se sile z mirovnim manifestom ter jih povabi, da sklenemo premirje in začno mirovna pogajanja v Švici. Povod takemu manifestu daje haška konvencija in ogroženje lastne države.

Lord Cecil o Rusiji. Lord Robert Cecil je v nekem razgovoru izjavil o položaju Rusije: Ne verujem, da je postopanje ekstremistov v Petrogradu pravi izraz volje ruskega naroda. Če bi to bila resnica, bi pomenilo to razrušenje pogodbe z dne 5. septembra 1914, bi pomenilo, da se je ločil zaveznik sredi vojne in da je to storil kljub pogodbi, ki določa ravno nasprotno. Če bi ruski narod odobril tako postopanje, bi se narod sam izključil iz evropske skupnosti. A ne verujem, da bo ruski narod odobril proklamacijo onih, ki pravijo, da so vlada, ki ščuvajo vojaške, naj postrele svoje generale, in ki hočejo čez strelske jarke pričeti pogajanja s sovražnikom. Seveda ne more biti govora o diplomatskem priznanju ali o kakik zvezi z ekstremisti. Tudi se nikakor ne namerava, priznati take vlade.

Narodnostno vprašanje v Rusiji. »Pravda« objavlja vladno izjavo, v kateri so vjet narodnih komisariatov naznanja, da bodo kot podlaga njegovih naredeb glede raznih narodnosti Rusije merodajna naslednja načela: 1. Svoboda in suvereniteta vseh narodov Rusije. 2. Pravica samoodločevanja za narode Rusije do ločitve in ustanovitve samostojnih držav. 3. Razveljavljenje narodnih in narodno-verskih privilegijev. 4. Pravica popolnega svobodnega razvoja za vse narodne manjšine in etnografične skupine, ki prebivajo v Rusiji. — V imenu republike sta izjavo podpisala komisar narodnega departamenta Stalin in načelnik sovjeta narodni komisar Ljenjin.

Revolucionarno gibanje v Sibiriji. Pariškemu listu »Temps« se iz Tokia brzojavno poroča, da so v mnogih krajih Sibirije izbruhnili upori. Vse brzojavne vesti iz mest vzhodno od Tomska se zadržujejo. Pošta in brzojav sta v rokah maksimalistov. V mnogih krajih je prišlo do pouličnih bojev. Japonci so večji del zapustili Sibirijo.

Vprašanje japonske pomoči. »Daily Mail« poroča iz Tokija: Japonski vnani minister je bil sprejet od mikada v avdijenci, ki je baje v zvezi z zvišanjem števila japonskih zastopnikov na pariški konferenci. Pričakuje se, da se bo v Parizu razpravljalo vprašanje vojaške pomoči Japonske in da bo Japonska morda izpremenila svoje trenutno stališče.

Dnevne beležke.

Deželne doklade za leto 1918. Deželni odbor kranjski je na svoji zadnji seji sklenil, da se bodo deželne doklade za leto 1918 pobirale v dosedanji izmeri.

Iz krogov železničark ljubljanskega glavnega kolodvora: Naš glas je v resnici glas v puščavi. Prosimo tu, prosimo tam — vse zastoj. Naj Vam še enkrat razložim naše stališče. Dne 27. septembra sem dobila sladkor na osebo 1 kg do 31. oktobra. Danes imamo 22. november, a o sladkorju ni ne duha ne slaha. N zabeleženo moramo že itak jesti, zdaj pa plemo še neko črno žibudro brez sladkorja. Vsek odušeriva pa je sledeče. Danes, 22. t. m. sem vzela cenejši špeh po 12 K 1 kg. Na osebo tega špeha na mesec smo 1/3 kg. Ker smo 4 osebe sem dobila 1/3 ali 1/2 kg za 6 kron. A kakšen je ta špeh! O koži sploh ne govorim. Sli je na njem za 1/3 kg, smrdi pa tako, da bi človek skoraj omedlel, če ga voha. In to zabelo naj rabin ves mesec za 4 osebe. Res mi je na ponudbo špeh 1 kg po 26 K, ki je nekoliko debelejši, v bistvu pa tak, kakor moj. Kako naj shaja železničar s svojo borno plačo, če bo dal mesečno polovico plače za smrdljivi špeh. Slavna vlada prijema sicer na kolodvoru komisije, a kakšen pesek se ji mžeče v oči, ne vem, ker ničesar ne ukrene. Ni čuda, če se nagraja skrb za aprovizacijo na železniški kar pa s provizijo 1600 K, 1000 K itd. A me uboge pare plačujemo. Če je pravica na svetu, se nam mora pomagati Slavna deželna vlada naj rajši odvzame železniški aprovizaciji prodajo špeha! Danes je prišlo pri odaji špeha že do burnih prizorov.

100 milijonov za obrtnike. V finančnem odseku državnega zbora je bil sprejet predlog, po katerem se dovoljuje 100 milijonski kredit v podporo srednjih in malih obrtnikov, ki so bili neposredno ali posredno v sled vojne oskudovani v svojem obstanku. O tem predlogu je poročal dr. Hoffmann-Wellenhof. Dejal je, da je treba obrtnikom omogočiti prehod od vojnega v mirno gospodarstvo, in sicer tako srednjim in malim obrtnikom, ki so se sami udeležili vojne ali so bili v sled uničujočih učinkov vojne uničeni v svo-

jem obstanku. Država in javni činitelji morajo pripomoči, da bo njihova eksistenca obnovljena. To je država dolžna storiti obrtništvu v zahvalo da se je tako požrtvovalno vedlo v težkih časih. Toda ne v obliki miloščine, marveč v obliki dolžnosti bo treba to storiti, da bodo zopet to, kar so bili pred vojno. Podpirati bo treba obrtnike pri oddajanju dobav, pri naročevanju surovin, strojev in pri iskanju odjemalcev. Posredovati bo pred vsem za zadosten kredit. Predlog je bil sprejet. — Sedaj bo naloga naših poslancev, naših domačih oblasti, da od tega kredita pride dovolj v naše kraje, kjer je divjala vojna, kajti tam, kjer je vse uničeno, bo nemogoče obnoviti obrti brez izdatne državne podpore.

— **Rezerviranje tobaknih izdelkov.** Oesterr. Tabakzeitung" poroča, da so dovolili nadzorovalni finančni organi v trafikah, da je rezerviranje tobaknih izdelkov za stalne odjemalce dovoljeno, a le v manjših količinah in tako, da ostane še nekaj izdelkov za tekoči konsum. Dalje je odredeno, da se ne sme shranjevati tobak izven tobakarn, zlasti ne po stanovanjih.

— **Ponesrečen vojak** V Zagorju ob Savi je te dni ponesrečil črnovojnik Josip Kuhar iz Krškega, ki se je peljal na dopust k svoji družini. Ko se je pripeljal v Zagorje, je mislil, da je vlak že došel na Zidani most. Skočil je z vlaka ter prišel pod kolesa, ki so mu odrezali obe nogi. Reveža so prepeljali v rezervno bolnišnico v Celje.

— **Grobelno.** V „Napreju“ čitam, kako neprimerne cene so na Krajskem za poljske pridelke. Pri nas je ravno tako. Krompir ima določeno ceno kron 20 — za sto lit, repa tudi 20 K — korenje pa 45 kron. Občinski sluga v Sv. Juriju ob južni železnici je sicer 11. nov. predljal ceno 45 kron za korenje in naznanil 35 kron. Kmetje imajo velik „špas“ iz teh cen, mi reveži pa bridko občutimo vso neprimernost na našem lastnem telesu. — Drugače občutimo vojno prav zelo. Draginja in pomanjkanje vseh predmetov nas zelo zadeva. — S predlogom, da se čimprej vrši konferenca štajerskih slovenskih sodrugov, se strinjamo in želimo, da se prav kmalu skliče.

— **Nabrežinske in šempoljske sodrugi** in sodružice naprošam, da mi sporoče, kako je kaj s knjigami in harmonijem društva „Vzajemnost“. Sporoči naj se mi tudi o padlih in umrlih članih med vojno. Z nado, da ni daleč čas, ko bomo zopet vzajemno nadaljevali svoje započeto delo. Vas najpriskrebejo pozdravljam. — Jos. Macarol, enolet prost. K. u. k. Einkaufsstelle Świerze-Etappenpost Chelm, Poljsko.

Vojna.

Dunaj, 26. novembra. (Kor. ur.) Uradno se razglašajo: V dolini Brente smo vsled bojev zadnjih dni nadalje pridobili ozemlja. Protinapadi sovražnika so ostali brezuspešni. Na rusko-rumunskem bojišču je položaj nespremenjen. — Šef generalnega štaba.

Berlin, 26. novembra. Wolfsov urad poroča iz glavnega stana: Na bojišču južno-zapadno od Cambrai je sovražnik ponavljal svoje napade na Inchy. Naše v odporu prejšnjih dni preiskušene čete so ga krvavo zavrnil. V bojih na južnozpadnem robu gozda pri Bourlonu in zapadno od Fontaine smo pridobili ozemlja. Po močni artiljerijski pripravi so napadli Francozi med Samogneux in Beaumont v širini štirih kilometrov. Ponovni napadi so se zlomili v našem odporomem ognju. Ujeli smo mnogo Zuavov in drugih Francozov. Močan ogenj se je z bojišču razširil tudi na sosedne odseke ter je zlasti pri Ornes trajal ves dan. Letalci so se vključili v boj in dežju boja uspešno udeleževali. — Na ruski fronti nič posebnega. — Pl. Ludendorff.

Aprovizacija.

S seje mestnega aprovizacijskega odseka. Kar je mestna aprovizacija vedno poudarjala, se bo res zgodilo: Ljubljana bo brez krompirja. Mestna občina je prosila, protestirala in osebno intervenirala pri c. kr. deželni vladi, kakor tudi pri ministrstvu za prehrano in zadele so vse prošnje na gluha ušesa. C. kr. deželna vlada je sicer dala okrajnim glavarstvom ostra navodila za rekvizicijo krompirja. Ostalo je pa le pri ostrih navodilih. Izvršil se je tudi zadnji čas popis krompirja po deželi. Okrajna glavarstva so izkazala, da je v deželi še kvečjemu 72 vagonov krompirja na razpolago, katerega se še lahko rekvirira. Z drugimi besedami se to pravi, če pride vseh 72 vagonov krompirja v Ljubljano, kar se pa čisto gotovo ne zgodi, dobi vsak Ljubljčan še 14 kg krompirja za celo sezono. Vlada je sicer zagotavljala, da je popis krompirja izvršen najatančneje. Kakšna energija in natančnost se je pri tem po okrajnih glavarstvih izvajala, kaže na primer, da so našli v okrajnem glavarstvu Kočevje, ki ima za seboj bogati ribniški okraj, le 3 vagona krompirja, v Krškem 4 vagona, v Kranju 6 vagonov, v Ljubljani 7 vagonov in v Črnomlju niti enega krompirja. Toliko, kolikor so izkazala navedena okrajna glavarstva, bi lahko dala krompirja najmanjša vas, ne pa obširni okraj, ki so že v mirnem času izvažali ogromne množine krom-

pirja. Končno je razumljivo, zakaj kmetje nečejo oddati krompirja. Če so maksimalne cene za manj vredna sočivja, kot repe, korenje in zelje na primer po 35 do 45 kron, kdo bo potem oddajal krompir po 20 kron. Mestna aprovizacija v zadnji uri še enkrat najodločneje zahteva, da preskrbi deželna vlada za Ljubljano krompir. Če bo tudi ta zadnji klic mestne občine brezuspešen, naj bo prebivalstvo pripravljeno, da za božične praznike niti krompirja ne bo. Aprovizacijski odsek sklone, da se obenem nujnim potem obrne tudi na ministrstvo za prehrano. Zadeva z moko je še žalostnejša, kot pretekli teden, skoraj gotovo je, da v ponedeljek popolnoma zmanjka moka za peko in če aprovizacija ne bi imela na zalogi še nekaj vreč moka za kuho, bi bila Ljubljana najmanj 2 dni brez kruha. Če bo v Ljubljani sedaj 2 dni malo boljši kruh, še ni treba misliti Ljubljčanom, da so prišli lepši časi, ampak da je aprovizacija izpraznila zadnje vreče moka. Za december nam še obetajo nekaj moka, kaj bo pa v januarju, nihče ne ve. Pritožbe se čujejo, da peki splošno prodajajo kruh po 40 vin. hleb. Res je, da je aprovizacija predložila deželni vladi za zvišanje cen kruhu, vendar cene še niso potrjene. Zato morajo vse pekarnice prodajati kruh po 38 vin. hleb, in vsak hleb mora tehtati 70 dkg. Stranke naj ovadijo peka, ki bi prekoračil ceno. Najbolj žalostno poglavje mestne aprovizacije pa ostane vključ drugim mizerijam vprašanih preskrbe z mlekomo. Do sedaj je mestna aprovizacija še prejemale nekaj litrov mleka na dan, a zadnje dneve nič več. Mlekarska zveza, ki je zavezana dobavljati mestni apdovizaciji mleko, oddaja odslej vse svoje pičle zaloge le v vojaške bolnice. S špehom se bo preskrbelo mestno prebivalstvo v do sedanjih izmeri k večjemu do februarja. Takrat bo Ljubljana zopet brez maščobe. Aprovizacija naprosi c. kr. deželno vlado, da preskrbi po novem letu mestni aprovizaciji uvoz masti izven dežele. Prašičev - špeharjev mestna aprovizacija letos ne bo mogla oddajati mestnemu prebivalstvu. Pričakovati je pa spomladi tudi veliko pomanjkanje mesa, zato je v interesih prebivalstva, da se po možnosti preskrbi z njim. Mestna aprovizacija bo oddajala (cele ali polovice) pršutnike. Kdor reflektira na tako blago, se naj zgleda v aprovizacijskem uradu na Poljanski cesti št. 13, I. nadstropje. Odslej se ne sme na kolodvorih in v železniških vozovih zaplenjevati živil, kdor ima s seboj za svojo lastno potrebo do 10 kg. Vsak si sme torej na deželi kupiti do 10 kg živil. Vso letošnjo vinsko letino na Dolenjskem bo vojaška uprava zasegla in prepusti tretjino rekviriranega vina za civilni konsum. Določene bodo posebne maksimalne cene. Za civilni konsum bo poslovala v Ljubljani centrala, ki uredi promet z vinom.

Meso na rumene izkaznice C v torek, dne 27. in sredo, dne 28. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določeni je tale red: v torek, dne 27. t. m. popoldne od pol 2. do 2. št. 1 do 200, od 2. do pol 3. št. 201 do 400, od pol 3. do 3. št. 401 do 600, od 3. do pol 4. št. 601 do 800, od pol 4. do 4. št. 801 do 1000, od 4. do pol 5. št. 1001 do 1200, in od pol 5. do 5. št. 1201 do 1400. V sredo, dne 28. t. m. popoldne od pol 2. do 2. št. 1401 do 1600, od 2. do pol 3. št. 1601 do 1800, od pol 3. do 3. št. 1801 do 2000, od 3. do pol 4. št. 2001 do 2200, od pol 4. do 4. št. 2201 do 2400 od 4. do pol 5. št. 2401 do 2600, od pol 5. do 5. št. 2601 do 2800, 1 oseba dobi četrt kg, 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebe tričetrt kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 in četrt kg, več oseb 1 in pol kg. Kilogram stane 2 K.

Krompir za IV. okraj oddaja mestna aprovizacija v torek, dne 27. in sredo dne 28. t. m. iz svojega skladišča pri Mühleisnu na Dunajski cesti, po sledečem redu: v torek, dne 27. t. m. od 8. do 9. dopoldne št. 1 do 150, od 9. do 10. št. 151 do 300, od 10. do 11. št. 301 do 450 popoldne od 2. do 3. št. 451 do 600, od 3. do 4. št. 601 do 750, od 4. do 5. št. 751 do 900. V sredo, dne 28. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 901 do 1050, od 9. do 10. št. 1051 do 1200, od 10. do 11. št. 1201 do 1350, popoldne od 2. do 3. št. 1351 do 1500, od 3. do 4. št. 1501 do 1650. Vsaka oseba dobi 5 kg, kilogram stane 30 vin.

Pšenični zdrob za otroke do 3 leta se bode oddajal od 28. novembra naprej. Za vsakega otroka do 3. leta se dobi 1 kg pšeničnega zdroba. Kilogram po 1 K. — Da se prepreči postajanje pred trgovino, se plača zdrob v mestni posvetovalnici, kjer se dobi potrdilo za prejem zdroba v vojni prodajalni. Gosposka

ulica. Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami: št. 1 do 500 dne 28. novembra, št. 501 do 1000 dne 29. novembra, št. 1001 do 1500 dne 1. decembra, št. 1501 naprej dne 3. decembra vsakokrat od 8. do 12. ure dopoldne. — Veljavne so le nove izkaznice za otroke do 3. leta, katere mora vsaka stranka prinesiti seboj.

Iščejo se komisari za izdajo kart pri krušnih komisijah. Gospodje in dame, ki bi hotele prevzeti posel krušnega komisarja, se vabijo, da naznanijo svoj naslov mestni posvetovalnici. Zahteva se absolutna zanesljivost in primerna predizobrazba.

Zadnje vesti.

Nemški zvezni svet in predlog za premirje.

Berlin, 26. novembra. Odslek nemškega zveznega sveta za zunanje zadeve se snide jutri v Berlinu, da se posvetuje o ruskem predlogu za premirje.

Rusija pred posebnim mirom.

Kodanj, 26. novembra. Iz Petrograda došli legacijski svetniki italijanskega poslanstva je izjavil, da stoji Rusija neposredno pred posebnim mirom. Čim zapuste Angleži Rusijo, bo v kratkih dneh sklenjen poseben mir. V Haparandi so že pripravljene vlaki za povrnitev ententnih poslaničkov v domovino.

Duhonjin aretiran. — Mirovna pogajanja na frontah.

Kodanj, 25. novembra. Tujinski časni-karski zastopnik boljševikov na švedski meji je dobil uradno brzojavko iz Petrograda s poročilom, da je bil aretiran Duhonjin zato, ker ni hotel sporočiti predloga za premirje vsej fronti. Vlada je vsled tega ukazala različnim frontnim armadam, naj same prično mirovna pogajanja na vsej fronti.

Trockega pogajanja z nevtalci.

Petrograd, 25. novembra. Komisar za zunanje zadeve Trockij je sporočil diplomatskim zastopnikom nevtalnih držav odredbe, da se sklene premirje. Poročilo pravi, da je želja po takojšnjem miru zahteva vseh vojskujočih se držav. Ruska vlada računa, da jo podpirajo v boju za mir prav odločno delavci vseh dežel.

Angleško poslanstvo na begu.

Kodanj, 26. novembra. »National Tidende« poroča iz Haparande: Angleško poslanstvo je 23. novembra odpotovalo iz Petrograda. Vozilo se je preko Viborga. Pozneje pa se ni slišalo nič več o njem. Domneva se, da ga pridržujejo na Finskem. — Petrograški »Den« poroča, da so maksimalisti zasegli zlato rezervno državne banke.

Dogodki v Rusiji.

Rotterdam, 26. novembra. »Daily Mail« poroča iz Petrograda: Na južnozpadni fronti je bil general Cerentelji ubit od svojih lastnih čet. General je poveljeval z rumunskimi četami pomešanimi formacijam. — Vlada boljševikov pripravlja akcijo za podržavljenje bank.

Stockholm, 26. novembra. Iz Vladivostoka se javlja: V sled izredno nizkega kurza ruskih rubljev je trgovina popolnoma zastala. Kitajski delavci nečejo sprejeti ruskega denarja. Uradi bodo nakazovali plače v tujem denarju.

Št 17176 Ustanova za gimnazijce.

Mestni župan ima s tekočim šolskim letom oddati 3 mesta Jernej Sallocherjeve dijaške ustanove, vsako v letnem znesku K 100.—

Pravico do te ustanove imajo na Kranjskem rojeni revni in pridni dijaki ljubljanskih gimnazij, če so dobrega vedenja.

Prošnje je opremiti z rojstnim listom in zadnjima dvema semestralnim izpričevaloma.

Oni prosilci, katerih svoji (stariši) ne prebivajo v Ljubljani, morajo priložiti tudi rodbinsko polo in uradno izjavo domačega županstva o uboštvu rodbine.

Prošnje je vlagati pri šolskem ravnateljstvu do vštetega 20. dec. 1917.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 23. novembra 1917.

Splošno kreditno društvo

reg. z. z. o. z. v Ljubljani

sprejema prijave na **VII. 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo** po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—.

I. davka prosto 5 1/2 % amortizacijsko državno posojilo K 92.—,
II. davka proste 5 1/2 % dne 1. avgusta 1926 vračljive državne zakladnice K 94.—.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

V LJUBLJANI.

Poslovnica c. kr. avstrijske razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celoveu, Trstu, Sarajevu, Gorici (t. č. v Ljubljani) in Celju.

— Delniška glavica —
K 10.000.000.

Sprejema vloge na knji-
žice in tekoči račun proti
ugodnemu obrestovanju.

Rezervni fondl okroglo
K 1.500.000.

Kupuje in prodaja vse vrste
vrednostnih papirjev, financira
erarične dobave in dovoljuje
— aprovizacijske kredite —